

PRZEMYSŁ PIWOWARSKI

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU PIWOWARSKIEGO I SŁODOWNICZEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA — Warszawa, Wiejska 17. — Telefon 5-96. Otwarta od 1 do 3 po poł.

Przebój postępu techniki w fabrykacji butelek

Fabryka szkła UJŚCIE S. A. dawn. FRIEDR. SIEMENS

Jedyna huta
w Rzeczypospolitej Polskiej produkująca na
pełnoautomatycznych światowej sławy maszynach
O W E N S A

BUTELKI DO PIWA SIEMENSA

o jednakowej pojemności
o jednakowej wysokości
o jednakowej wadze
o równomiernym podziale szkła
o niezrównanej wytrzymałości

powinny
znajdywać się
we wszystkich nowoczesnych
browarach
i rozlewniach piwa

!PROSIMY ZAŻĄDAĆ JESZCZE DZISIAJ SPECJALNYCH OFERT!
FABRYKI SZKŁA UJŚCIE S. A. dawniej FRIEDR. SIEMENS UJŚCIE.

Gen. repr. na Polskę Południową: A. LINDENBERGERA SYNOWIE, Lwów, Akademicka 16
" " Kraków: L. SPISS & E. WASSUNG, Kraków, Sławkowska 11.
" " Bielsko: RYSZARD MARKUS, Bielsko, Mostowa 1.
Repr. Górny Śląsk: H. SJÖGREEN, Hindenburg, Horianstrasse 4-a.
" Woj. Poznańskie: JAN CYNKA, Poznań: Marcinkowskiego 27.
" Pomorze: INŻ. J. BOBÉ, Bydgoszcz, Kościuszki 4.
" Gdańsk: KURT SCHWABE, Gdańsk, Hundegasse 29.
" Warszawa: EDWARD KIKOLSKI, Warszawa, Grójecka 45.

HUTA SZKLANA „FENIKS” Spółka Akcyjna w PIOTRKOWIE TRYB.

BUTELKI, DEMIONY i BALONY ze szkła oranżowego.

Specjalność: BUTELKI DO PIWA, PORTERU, WÓD MINERALNYCH
ORAZ DLA PRZEMYSŁU FARMACEUTYCZNEGO.

!!!Produkcja maszynowa!!!

!!!Wytrzymałość bezkonkurencyjna!!!

Adres: PIOTRKÓW TRYB. Telefon 111.

Adres telegr.: FENIKS—PIOTRKÓW TRYB.

Inż. MARJAN KIWERSKI.

SPRAWOZDANIE

Z PIĘCIODNIOWEGO KURSU PIWOWARSKIEGO
URZĄDZONEGO PRZEZ
ZWIĄZEK PIWOWARÓW W POLSCE
W DN. 22 — 27 LUTEGO 1930 R. W KRAKOWIE.

(Ciąg dalszy).

Rozpoczęta zbiórka pieniędzy na budowę gmachów dała w dość krótkim czasie około pół miliona złotych polskich. Zaczęli już dawać piekarze i drożdżownicy. Koszty całego działu spożywczo-fermentacyjnego wyniosą około pięciuset tysięcy złotych. Niektóre pracownie będą wspólne, pozatem każdy z poszczególnych działów spożywczych otrzymuje kilka sal specjalnych na urządzenie warsztatów i całych fabryczek doświadczalnych.

A więc dział piwowski może mieć cały szereg różnych typów doświadczalnych słodowni, suszarni, warzeln i t. d., wypróbowując i produkując najrozmaitsze gatunki nowych rodzajów piwa.

Doprowadzenie do końca budowy obliczono na dwa lata, w ciągu więc 2 lat każdy z poszczególnych przemysłów spożywczych może być współwłaścicielem tej wielce pożytecznej instytucji. Pierwsi przystąpili do kooperatywy piekarze i zaczęli już wpłacać na ten cel, po nich drożdżownicy.

Prof. Iwanowski uzupełnia swój wykład przedstawieniem przywiezionych ze sobą zatwierdzonych już planów szczegółowych nowych gmachów technologicznych, w których dla przemysłu piwowarskiego wyznaczono też miejsce odpowiednie, i kończy swoje

przemówienie apelem gorącym do ogółu piwowarów i właścicieli browarów, którzy „wpłacając na „Studjum Technologiczne” tylko 1 grosz od każdego sprzedanego hektolitra piwa, stworzyliby sobie instytucję o wartości wybitnej dla całego przemysłu piwowarskiego”.

Statut Towarzystwa „Studjum Technologiczne” głosi, że członkiem Towarzystwa może być każda osoba fizyczna lub prawna, i że od członków rzeczywistych pobiera się składkę roczną w wysokości złp. 10, a od stowarzyszeń po złp. 100.

Zarząd Związku Piwowarów w Polsce uchwalił więc na zebraniu obecnem: „wezwać wszystkich swych członków do zapisywania się gremjalnego na członków rzeczywistych Towarzystwa „Studjum Technologiczne”, a niezależnie od tego wypłacać z Kasy Związku przepisową od Stowarzyszeń składkę roczną złp. 100 i w formie wpisowego przesłać w czasie najbliższym do Kasy Towarzystwa „Studjum Technologiczne” złotych polskich dwieście”.

Po przerwie 5-cio minutowej następny wykład wygłosił P. Dyr. T. Lampe: „O nowoczesnych urządzeniach butelkowni”. Rozlewanie piwa w butelki wprowadzono około 40 lat temu. Butelki się szybko przyjęły ze względu na swą dogodną formę. Co do samej nazwy, niektóre dzielnice Polski używają słowa „flasza” (die Flasche), choć, zdaniem Prelegenta, słowo „butelka” (Bouteille) jest więcej rozpowszechnione.

Opisując wygląd butelki, zaznacza Prelegent, że zabarwienie ma na celu ochronę piwa przed światłem.

Pisze o tem w swej pracy p. t. „Chemja fizykalna, a przemysł piwowarski” P. Prof. Krzemecki,

ZWIĄZEK PIWOWARÓW W POLSCE

SEKRETARJAT: GNIEZNO, WRZESIŃSKA 8

poleca piwowarów na wszelkie stanowiska.

w słowach następujących: „Światło nie może pozo-
stać bez wpływu na układy koloidowe. Najnowsze ba-
dania wykazują, że liczne układy koloidowe są wra-
żliwe na działanie światła, zwłaszcza promieni o krót-
kich falach (promienie ultrafioletowe, Roentgena).
Udział światła w reakcjach koloidalnych przejawia
się w kierunkach różnych, niekiedy nawet sobie prze-
ciwnych. Tak więc może światło powodować łączenie
się cząstek koloidowych w większe agregatywy (sku-
pienia), a temsamem powodować koagulację koloidu,
niekiedy zaś wpływ światła może się wyrazić w kie-
runku właśnie odwrotnym. Ta okoliczność czyni zro-
zumiałym fakt, że barwa butelek nie może być bez
wpływu na trwałość piwa butelkowego”.

Wymiar, waga i pojemność butelki zależną jest
od rodzaju piwa i gustu konsumenta.

Wprowadzenie jednego typu butelki stworzyło-
by nową erę w dziejach butelkowania. Nie przedsta-
wia to dużej trudności. Niektóre huty wprowadziły
maszynowe wyrabianie butelek, inne jeszcze dotąd
pracują ręcznie.

Butelki piwne wymagają szczelnego, a taniego
i wygodnego w użyciu zamknięcia. Dotąd używano
korka normalnego, zatworu blaszanego, aluminjowe-
go lub porcelanowego z gumą. Ważną bardzo cechą
jest dobroć korka. Używane w ostatnich czasach za-
twory blaszane z płytą korkową nadają się do pa-
steuryzowania piwa w butelkach. Zatwory porcelano-
we są obecnie bardzo kosztowne.

Skrzynie i paki butelkowe wyrabiane dotąd prze-
ważnie z drzewa, obecnie wyrabiają i z blachy ocyn-

kowej, jednak znajdują dotąd małe rozpowszech-
nienie w browarach. Magazynowanie piwa bez skrzyń
wprowadza do działu butelkowego dużo pracy zby-
tecznej.

Pasteuryzowanie piwa stosowane obecnie ustali-
ło jako normy najstosowniejsze:

1. Dla piwa butelkowego wysyłanego na rynek
wewnętrzny:

ciepłotę $+ 56^{\circ}$ C. ($+ 44.8^{\circ}$ R.) dla piwa dolnego
fermentu;

ciepłotę $+ 60^{\circ}$ C. ($+ 48^{\circ}$ R.) dla piwa górnego
fermentu.

2. Dla piwa butelkowego wysyłanego na rynek
zewewnętrzny:

ciepłotę $+ 60^{\circ}$ do $+ 62^{\circ}$ C. ($+ 48^{\circ}$ do $+ 49.6^{\circ}$ R.)
dla piwa dolnego fermentu.

ciepłotę $+ 64^{\circ}$ do $+ 65^{\circ}$ C. ($+ 51.2^{\circ}$ do $+ 52^{\circ}$ R.)
dla piwa górnego fermentu.

Podziękowaniem ogółu słuchaczy Prelegento-
wi za ciekawy wykład fachowy zakończono dzień dru-
gi Kursu Piwowarskiego po godzinie 7 wieczorem.

Dzień trzeci Kursu Piwowarskiego, wtorek 25 lu-
tego, rozpoczęło o godzinie 9 rano wykładem P. Inż.
Webera: „Z dziedziny chłodnictwa”.

Odczyt ten, dzięki uprzejmości Prelegenta, będzie
w całości wydrukowany na łamach „Przemysłu Pi-
wowarskiego”.

W dyskusji na temat urządzeń chłodniczych za-
brał głos kol. Chocieszyński, opowiadając o chłodze-
niu fermentacji zapomocą węzownic ze zwykłą wodą

Dzieje piwowarstwa.

Wogóle, ten przegląd pobieżny piwowarstwa ba-
bilońskiego, pomimo wielu niedomówień i zagadek,
nierozwiązanych dotąd jeszcze przez archeologów,
daje nam pojęcie o wysokiej kulturze rolniczo-prze-
mysłowej najdawniejszych narodów świata, „których
przemysł olbrzymi, handel wszechświatowy i bogac-
two niewyczerpane przekształciły się z czasem w wą-
tek cudowny dla legend prawdziwie czarodziejskich”.
Jakaż wdzięczność potomności należy się tym, którzy
często z narażeniem życia, kierując, w poszukiwaniu
światła i prawdy, pracą mozolną w wykopaliskach,
badali sami na miejscu ruiny assyryjsko-babilońskie,
a następnie zdawali światu sprawozdania ze swoich
odkryć. Żaden romans nie czyta się z takim z cieka-
wieniem, jak te opowieści, pełne uroku romantycz-
nego, o wskrzeszeniu z mogił prastarych zabytków
cywilizacji.

Tym, którzy chcieliby poznać się bliżej z odkry-
ciami assyriologów, podaję za J. A. Święcickim („Hi-
storja Literatury Babilońsko-Assyryjskiej”) przegląd
prac najważniejszych z tego działu:

Botta et Flandin. Monuments de Ninive, décou-
verts et décrits par Botha, mesurés et dessinés par
E. Flandin. 5 tomów. 400 ilustracji. Paris. 1846 —
1850.

Austen H. Layard. Niniveh and its remains, a
Narrative of a first Expedition to Niniveh. London.
1848.

A. H. Layard. The monuments of Niniweh. 2 se-
ries. London. 1849—1853.

A. H. Layard. Discoveries in the Ruins of Nini-
veh and Babylon, the Result of a second Expedition.
London. 1853.

L. Oppert. Expedition scientifique en Mesopota-
mie, exécutée de 1851 à 1854, par M. M. Fresnel, F.
Thomas et L. Oppert. Paris. 1859 — 1862.

L. Oppert. Histoire des empires de Chaldée et
d'Assyrie d'après les monuments. Versailles. 1865.

słodką. Ustawiano w tym celu przy fermentacji basen z betonu z małą pompką automatyczną, która wielkiej siły nie potrzebuje i pracuje tylko do chłodzenia fermentacji. Jeżeli pompka nie szła, trzeba było kłaść lód, lecz wtedy powstawało dużo brudów. Chłodzenie takie stosowano od 9 wieczorem do 4 rano, gdy maszyna była nieczynną. Basen betonowy zawierał od 200 do 250 hl. wody. Chłodzenie kuf betonowych i tanków bezpośrednio słoną wodą uważa mówca za niebezpieczne, gdyż bywają wypadki przeciekania.

Na zapytanie o najodpowiedniejszą do chłodzenia gęstość solanki? odpowiada Inż. Weber, oznaczając gęstość solanki na 22° Beaume'go.

Kol. Kirsznier omawia niebezpieczeństwa podczas stosowania w fermentacji dawnych kieszeniowych chłodników (schładzaczy), w kadziach fermentacyjnych (z powodu wypadania nitów).

Prelegent zaznacza, że stosunkowo duży przekrój chłodników kieszeniowych wytwarza znacznie wolniejsze chłodzenie.

Kol. Lampe zaleca ochładzanie kadzi fermentacyjnych tylko solanką, lecz węzownice muszą się składać z rur ciągnionych z miedzi, wtedy jest pewność zupełna. Browary Grodzkie chłodzą piwnice składowe bezpośrednio amoniakiem. Urządzenia chłodnicze zagraniczne wyzyskują nieraz zimno wody z głębokiego źródła, osiągając w ten sposób znaczne oszczędności. Duże oszczędności robić można, jeżeli zaprowadzi się ścisłą kontrolę całego urządzenia

chłodniczego, ładny widok białych (pokrytych szronem) rur oziębiających nie dowodzi bynajmniej dobrego funkcjonowania chłodzenia, lecz przeciwnie wykazuje jego błędy.

Prof. Krzemecki omawia sprawę chłodzenia piwa w rozlewniach, składach i wyszynkach, zapomocą stosowania aparatów chłodniczych na małą skalę. Największe zastosowanie w tym dziale znajdują oryginalne automaty chłodnicze A — S patent Audiffren-Singrün z Bazylei, odznaczające się nadzwyczajną prostotą konstrukcji, pracujące kwasem siarkowym. Ciekawą jest historia wynalazcy tego aparatu. Abbé Audiffren, syn wieśniaka, był najpierw terminatorem u kowala, potem wstąpił do seminarjum, wreszcie już jako ksiądz został profesorem wyższej uczelni. Pracował w swej celi klasztornej siedem lat nad konstrukcją aparatu-automatu chłodniczego, który niedawno opatentował.

Z powodu uwag, że aparaty „Frigidaire” Audiffren'a są jeszcze dotąd drogie (lodówka pokojowa kosztuje 4½ tys. złotych), wyjaśnia Inż. Drzewiecki (długoletni specjalista w dziedzinie chłodnictwa), że drożyznę wywołują same szafy, a urządzenia do chłodzenia pokoju wypadają znacznie taniej. Mały kompresor, czy też automacik za 8 tysięcy złotych wystarczy na skład 2-wagonowy. Automaty chłodnicze Audiffren'a nie wymagają żadnej obsługi, ani żadnego dopełniania medjami zimnotwórczymi, i nadają się znakomicie dla małych i średnich składów i rozlewni piwa.

(C. d. n.).

Victor Place. Ninive et l'Assyrie, avec des essais de restauration par F. Thomas. Paris. 1866 — 1869.

H. Cavanol. Les monuments en Chaldée, en Assyrie et à Babylon. Paris. 1870.

E. Schrader. Die Keilinschriften und das alte Testament. Giessen. 1872. (Berlin. 1901).

Lenormant. Lettres assyriologiques et epigraphiques sur l'histoires et l'antiquités de l'Asie anterieure. 7 tomów. Paris. 1872 — 1879.

George Smith. The Chaldean Account of Genesis. London. 1876.

Joachim Menant. Annales des rois d'Assyrie. Paris. 1874.

Joachim Menant. Babylon et la Chaldée. Paris. 1875.

J. Oppert et J. Menant. Documents inridiques de l'Assyrie et de la Chaldée. Paris. 1877.

A. H. Sayce. Babylonian Literature. London. 1877.

H. Rassam. Excavations and Discoveries in Assyria. London. 1882.

Eberhardt Schrader. Keilinschriften und Geschichtsforschung, ein Beitrag zur monumentalen Geographie, Geschichte und Chronologie der Assyrier. Giessen. 1878.

Record of the Past: being english translation of the Assyrien Monuments. 18 tomów. Londyn.

F. Mürdter. Kurzgefasste Geschichte Babyloniens und Assyriens nach den Keilschriftdenkonälern.

Fr. Hommel. Die semitischen Volker und Sprachen. t. I. Leipzig. 1883.

George Smith. Assyria from the earliest times to the Fall of Niniveh. London. 1886.

F. Vigoroux. La Bible et les decouverts modernes en Assyrie. Paris. 1885.

E. de Sarzec. Decouvertes en Chaldée publiées par Henzey. Paris. 1887.

Dr. Fr. Kaulen. Assyrien nach den neuesten Entdeckungen. 1891.

George Smith. The history of Babylonia. London. 1895.

Uprawa jęczmienia browarnego.

OKRĘGI PRODUKCJI W POLSCE. ¹⁾.

Jęczmień w Polsce zajmuje 6,74 proc. całej powierzchni gruntów ornych. Ponieważ jedynymi krajami w Europie, które mogą dostarczać jęczmienia browarnego na wywóz w większych ilościach, są: Czechosłowacja, Polska i Węgry, dążyć powinniśmy do wzmożenia uprawy jęczmienia browarnego na wywóz, niezależnie od tego, starać się rozszerzyć krajowy rynek zbytu na jęczmień browarny w drodze popierania rozwoju piwowarstwa.

W związku z tem Ministerstwo Rolnictwa w przyszłym roku oznaczyło okręgi produkcji jęczmienia browarnego, które winny być organizowane w miarę rozwoju kultury gospodarstw wiejskich, przedewszystkiem w następujących dwóch ośrodkach: zachodnim, w skład którego wchodzi następujące okolice: woj. Poznańskie z wyłączeniem pow. Kępno, Odolanów, Ostrzeszów, z woj. Warszawskiego — pow. Kutno, Lipno, Nieszawa, Rypin, Płock, Włocławek z woj. Pomorskiego — pow. Toruń, Chełmno, Świecie, Wąbrzeźno; z woj. Łódzkiego — pow. Koło, Konin, Kalisz, Słupca, Sieradz, Wieluń, Łęczyca; oraz południowym, w skład którego wchodzi: całe woj. Tarnopolskie; z woj. Stanisławowskiego — pow. Horodenka, Kołomyja, Rohatyn, Stanisławów, Śniatyn,

¹⁾ „Gospodarz Polski” z dnia 13 kwietnia 1930 roku.

H. V. Hilprecht. Old Babylonian Inscription Chieflly from Nippur. Philadelphia. 1896.

L. W. King. Babylonian and Mytylogy. London. 1899.

Henry S. Robertson. Voices of the past from Assyria and Babylonia. London. 1900.

A. H. Sayce. Babylonians and Assyrians life and Customs. 1900.

A. H. Sayce. Alte Denkmäler in Lichte neuer Forschungen.

Sammlung von assyrischen und babylonischen Texten in Umschrift und Uebersetzung, in Verbindung mit den Dr. L. Abel, P. Jensen, F. E. Peiser, St. Winkler, herausgegeben von Eberhardt Schrader.

Wreszcie z najnowszych cennych prac fachowych, najbliższych obchodzących nasz świat piwowarski, wydano w roku 1926:

Dr. E. Huber. Bier und Bierbereitung im alten Babylonien.

Dr. M. Philippe. Die Braukunst der alten Babylonier im Vergleich zu den heutigen Braumethoden.

(C. d. n.).

Tłumacz, Żydaczów; z woj. Lwowskiego—pow. Bóbrka, Gródek Jegieloński, Jarosław, Lwów, Łańcut, Mościcka, Przeworsk, Przemyśl, Rudki, Rzeszów, Sokół, Żółkiew; z woj. Krakowskiego — pow. Bochnia, Dąbrowa, Kraków, Mielec, Pilzno, Ropczyce, Tarnów; z woj. Kieleckiego — pow. Iłża, Jędrzejów, Miechów, Opatów, Pińczów, Sandomierz, Stopnica; z woj. Lubelskiego — pow. Hrubieszów, Janów, Krasnystaw, Lublin, Puławy, Tomaszów, Zamość; z woj. Wołyńskiego — Dubno, Horochów, Krzemieniec, Łuck, Równe, Włodzimierz, Zdołbunów.

Przy produkcji jęczmienia browarnego chodzi o otrzymanie ziarna możliwie zasobnego w skrobie, ubogiego w białko, o ciemnej łusce i znacznej sile i energii kiełkowania. Większość z tych cech da się poznać łatwo z formy, wielkości i właściwości powierzchni ziarna. Doborowe ziarno jęczmienia browarnego powinno mieć kształt pełny i pękaty, wagę hektolitra, przynajmniej 66 kg., wagę 1.000 ziarn przynajmniej 41 — 43 gramów; następnie powinno być możliwie równej wielkości; co się tyczy łuski, pożądaną jest, aby posiadało cieką, barwa zaś ziarna najwięcej ceniona — jasna, słomiasto-żółta; co do siły kiełkowania należy wymagać, aby miało przynajmniej 95 — 97 proc., a energia kiełkowania 90 proc. w ciągu dwóch dni; wreszcie należy żądać, ażeby jęczmień browarny był dobrze doczyszczony i nie zawierał więcej ponad 5 proc. zanieczyszczeń.

Najlepsze stanowisko dla jęczmienia będzie po okopowych, zwłaszcza po buraku cukrowym; dobrem przedplonem są kłosowe, choć wysokość plonów po nich bywa niższa. Jęczmień jest więcej wymagający od pszenicy i stawia większe od niej wymagania co do zasobności gleby w potas, kwas fosforowy i azot. Co do tego ostatniego na glebach średnio-zasobnych w ten nawóz, dawki saletry amonowej nie powinny przekraczać 100 kg. na 1 ha. Saletrę daje się w dwóch dawkach: przed siewem lub zaraz po wejściu i w 2—3 tygodnie później.

Azotniak, którego działanie na glebach czynnych jest niemal równe saletrze, powinien być rozsiany na 1 — 2 tygodnie przed siewem jęczmienia. Nawożenie fosforem wpływa dodatnio nie tylko na wysokość plonów, ale i na ich jakość, obniżając zawartość ciał białkowych. Zwykle używa się superfosfat w dawkach, odpowiadających 40 — 50 kg. kwasu fosforowego na 1 ha. Potas wybitnie wpływa na plony jęczmienia, z doświadczeń wynika, że kainit działa lepiej, niż siarczan potasu, lub 40% sól potasowa. Stosuje się dawkę 50—60 kg. tlenku potasowego na 1 ha.

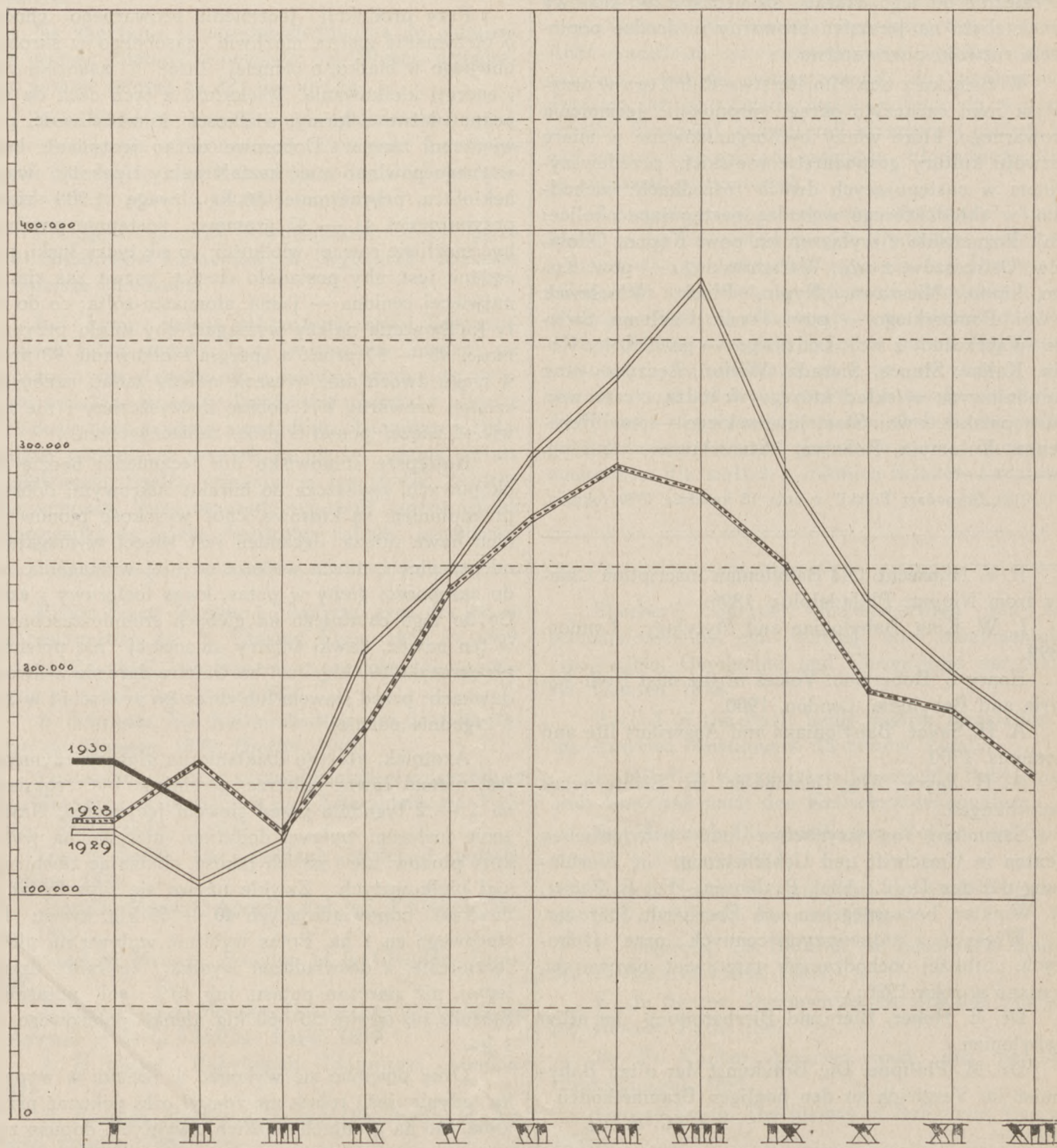
Orkę powinno się wykonać w jesieni, w wypadku jedynie, jeśli rolnik nie zdążył orki dokonać przed zimą, lub na gruntach ciężkich, zwykłych, dopuszczal-

na jest orka wiosenna. Wówczas jednak należy siać szybko po orce, żeby nie dopuścić do zachwaszczenia i wyschnięcia. Do siewu przystępujemy, gdy stan wilgotności roli na to pozwala oraz gdy ciepota roli (około 6° C.) umożliwi szybkie wschody. Zasadniczo przy uwzględnieniu miejscowych warunków klimatycznych powinniśmy dążyć do wczesnego siewu jęcz-

mienia, biorąc przytem pod uwagę właściwości uprawianej odmiany. Głębokość przykrycia waha się od 2 — 5 centymetrów, zależnie od gleby; ilość wysiewu przy przeciętnej odległości międzyrzędowej — 17 centymetrów — 120 — 140 klg. na 1 ha. O pielęgnowaniu i sprzęcie napiszemy później.

Inż. St. Mier.

WYKRES SPOŻYCIA PIWA W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH.

OPODATKOWANIE PIWA I DROŻDŻY.

Nakładem Ministerstwa Skarbu wyszła bardzo pożyteczna dla nas książka w opracowaniu Witolda Grabowskiego, Naczelnika Wydziału Ministerstwa Skarbu, pod tytułem „Opodatkowanie piwa i drożdży”. Na tekst składają się ustawa o opodatkowaniu piwa z dnia 12 czerwca 1924 roku, Rozporządzenie Wykonawcze z dnia 25 sierpnia 1924 roku ze zmianami według rozporządzenia z dnia 21 grudnia 1925 roku wraz ze wszystkimi okólnikami, przepisami i zarządzeniami wydanymi przez Ministerstwo Skarbu do dnia 1 października 1929 roku.

W tym samym zakresie potraktowano sprawę opodatkowania drożdży.

Cenna ta praca winna znaleźć się w każdym browarze.

SETNA WYSTAWA RUCHOMA PRÓB I WZORÓW PRZEMYSŁU KRAJOWEGO.

W roku bieżącym Zarząd Wystawy Ruchomej Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego urządza setną w działalności powojennej jubileuszową Wystawę. Wystawa ta odbędzie się w Bydgoszczy w czasie od 1 do 22 czerwca w zabudowaniach i na terenie parku ul. Św. Trójcy 8/9. Setna wystawa jest to tak olbrzymi dorobek pracy gospodarczo-społecznej, że mało

Tow. Akc. Przemysłu Korkowego WICANDER i S-ka

Warszawa, ul. Marsz. Focha 9.
(dawn. Nowosenatorska). — Tel. 11-28.

Adres telegr. „WICANDERS”

KORKI, LINOLEUM i WYROBY KORKOWE

która z instytucji może się podobnym wynikiem swej działalności poszczycić. Na wystawach tych stale był również reprezentowany przemysł piwowski. Brały w nich udział zarówno małe i średnie browary lokalne i wielkie przedsiębiorstwa.

Zarząd Wystawy, wychodząc z założenia, że traktat niedawno zawarty z Niemcami może się niekorzystnie odbić na szeregu przemysłów, a między innymi i na piwowarstwie, głównie zaś na zachodnim naszym terytorjum, na setną wystawę wybrał właśnie Bydgoszcz. W tym celu na wystawie jubileuszowej Zarząd W. R. zamierza urządzić konkurs browarów, który zapewne zainteresuje browary mające zbyt na szerszym terenie naszego kraju.

Bliższych informacji udziela Zarząd W. R. w Warszawie, Chmielna 32.

Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ulgi podatkowe. Ministerstwo Skarbu wydało okólnik wprowadzający coprawda pod szeregiem warunków — ulgą 1%-ową stawkę podatku obrotowego dla „hurtu”, nieprowadzącego prawidłowych ksiąg handlowych.

Zgodnie z treścią tego okólnika, datowanego już 14 b. m. i oznaczonego cyfrą L. D. V. 4310/4/30 — Ministerstwo Skarbu na zasadzie art. 94 ustaw o podatku przemysłowym upoważnia izby skarbowe do przyznawania przedsiębiorstwom handlu hurtowego, które nie prowadzą prawidłowych ksiąg handlowych, ulg w podatku przemysłowym od obrotu za r. 1929, a mianowicie: wymiary podatku przemysłowego za rok 1929 obniżone będą na indywidualne podania płatników (o ile chodzi o obroty osiągnięte ze

sprzedaży hurtowej) do kwot, przypadających według 1%-owej stawki podatkowej.

Z ulgi tej będą korzystały jedynie te przedsiębiorstwa, które złożyły zeznania o obrocie w przepisany terminie, które nie prowadzą handlu towarami pochodzenia zagranicznego, które udowodnią hurtowy charakter prowadzonego handlu przez okazanie zapisków, dublikatów, frachtów oraz przez wskazanie odbiorców, wreszcie które posiadają świadectwa przemysłowe I względnie II kategorii handlowej.

Ulgi te będą przyznawane jedynie płatnikom, którzy wniosą należycie uzasadnione podania do właściwych urzędów skarbowych do dnia 15 maja 1930 roku.

Lwowskie Towarzystwo Akcyjne Browarów

zamknięcie rachunków za trzydziesty drugi rok administracyjny t. j. za czas od 1.X 1928 r. do 30.IX 1929 r.

BILANS ZAMKNIĘCIA.

AKTYWA:	Zł. gr.	Zł. gr.	PASYWA:	Zł. gr.	Zł. gr.
I. Nieruchomości:			I. Kapitał zakładowy.		
1 Grunta	2.576.528.—		1 Kapitał akcyjny . . .		6 000.000.—
2 Budynki	4.365.765.—		2 Fundusze rezerwowe:		
3 Urządzenia maszynowe	4.097.996.—		a) zwyczajny . . .	1.763.034 05	
4 Realności zamiejscowe	243.422.—		b) amortyzacyjny .	2.995 303.20	4.758.337.25
5 Magazyn kojowy . . .	1.—	11 283.712.—	II. Kapitał obrotowy:		
II. Ruchomości:			1 Fundacje	125.000.—	
1 Beczki transportowe .	1 181.061.81		2 Rezerwa nadzwyczajna	1.200.000.—	
2 Inwentarz żywy			3 Kredytowany podatek		
i martwy	951.623.—	2.132 684.81	piwny	514.440 23	
III. Zasoby:			4 Dywidenda niepodjęta	3.511.59	
1 Gotówka	89 649.21		5 Kaucje bierne	20 220.19	
2 Papiery wartościowe .	37.486.25		6 Rachunek przejściowy.	3.555.62	
3 Zapasy	3.915.124.67	4.042.260.13	7 Dostawcy	876.903 88	
IV. Wierzytelności:			8 Wierzyciele	5.523.466.12	8 267.097 63
1 Odbiorcy piwa	2 448.682 15		III. Straty i Zyski:		
2 Składy	265.118.55		Conto separato		
3 Rachunek pożyczkowy	41.924 17		Czysty zysk w r. 1928/29	2 336.945 03	
4 Dłużnicy	1.051 688.18		+ saldo zysku z r. ub.	60.601.—	2 397 546.03
5 Zaliczki	31 466 75				
6 Kaucje czynne	7 231.55				
7 Przedpłaty	118.212.37				
8 Zgłoszone pretensje	0 25	3 964 323.97			
		<u>21.422.980.91</u>			<u>21.422 980 91</u>

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW.

STRATY.	Zł. gr.	Zł. gr.	ZYSKI.	Zł. gr.	Zł. gr.
I. Koszty produkcji niestałe:			I. Utarg za piwo		
1 Produkty surowe . . .	5.011.571.71		z potrąceniem po-		
2 Opał	285.750.13		datku spożywczo . .	13.567'837.39	13.567.837.39
3 Pobór prądu elektr.			II. Sprzedaż odpad-		
miejskiej	186 874 35		ków		376.765.34
4 Woda z wodociągów			III. Dochody z na-		
miejskich	163 309 94	5.647.506 13	leżności		21.083.57
II. Koszty produkcji stałe:			IV. Saldo Zysku ro-		
1 Koszty ruchu i admi-			ku ubiegłego . . .		60.601.—
stracji	3.460.949.79				
2 Ciężary socjalne. . .	174.231.24				
3 Marki obecności . . .	129.258 27				
4 Podatki różne	614.735.62				
5 Odsetki	686.230.70				
6 Odpisy statutowe . . .	815.829.52	5 981.235.14			
		<u>11.628.741.27</u>			
III. Czysty zysk					
w roku 1928/29. . .	2.336 945.03				
Saldo z r. ubiegłego . .	60.601.—	2 397.546.03			
		<u>14 026.287.30</u>			<u>14 026.287.30</u>

W E Y E R M A N A

PIWO BARWIĄCE „SINAMAR”

jest 35% mocnem piwem, wytwarzanem w browarze produkującym wyłącznie piwo barwiące pod stałą kontrolą urzędową.

Dostawy opodatkowane i oclone wysyła skład rozdzielczy

KAROL HESSENMÜLLER, Bydgoszcz, tel. 379.

Przy sposobności CZYSZCZENIA PIWNIC proszę nie zapomnieć pokryć zapotrzebowania na

który jest używany od wielu lat i okazał się w praktyce doskonałym do osuszania wilgotnych ścian, do tępienia wszelkich pasożytów, jak grzybcu, pleśni etc., nadto do oczyszczania stęchłego powietrza.

Blizszemi informacjami tudzież ofertą służy

POLSKA FABRYKA FARB I LAKIERÓW

EDWARD LUTZ

S-KA Z OGR. POR.

Kraków XXII, Kalwaryjska 66.

FABRYKI: Paryż, Wiedeń, Kassel, Budapeszt, Praga, Temeszwär.

N. Schäffer A. G., Breslau

założono w 1868 r.

Specjalna fabryka wszelkich urządzeń i przyborów dla Przemysłu Browarniczego

I-a ŻYWICA OSZCZĘDNOŚCIOWA
MARKI „PHOENIX”

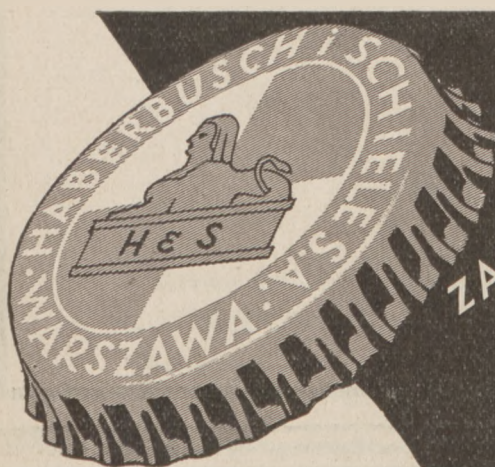
Dobrze zaprowadzeni
zastępcy poszukiwani.

DWUKOLOROWE PODSTAWKI pod szklanki DO PIWA

jak również i jednokolorowe
wykonuje po jednakowej cenie

TŁOCZNIA i DRUKARNIA PODSTAWEK
„M E W A”
GRUDZIĄDZ, UL. LIPOWA 15.

Wzory i oferty na żądanie wysyłamy odwrotnie.

ZATWORY
„CROWN”
własnego wyrobu poleca
w rozmaitych wykonaniach
firma

GAMBRINUS
S. P. Z O. O.
POZNAŃ
WIELKA 16
telef. 23-32

DOWÓD POSTĘPU TECHNIKI W FABRYKACJI BUTELEK DAJE NAM

HUTA SZKLANA „JABŁONNA”

SP. AKC.

OPARTA NA KRAJOWYCH KAPITAŁACH I PRODUKUJĄCA NA ŚWIATOWEJ SŁAWY POWOJENNYCH MODERN MASZYNACH AUTOMATACH SYSTEMU „ROIRANT” (PATENT FRANCUSKI). BUTELKI DO PIWA „**JABŁONNA**” SĄ NAPRAWDĘ BUTELKAMI O JEDNAKOWEJ POJEMNOŚCI, WADZE, WYSOKOŚCI, O RÓWNOMIERNYM PODZIALE SZKŁA, JEDNAKOWYCH OTWORACH SZYJEK, BEZ PĘCHERZY, SPECJALNIE NADAJĄCE SIĘ DO PASTEURYZACJI. W FABRYKACJI BUTELEK MASZYNOWYCH JESTEŚMY PIERWSI W POLSCE, GDYŻ JUŻ OD 15 SIERPNIA 1929 R. PRODUKUJEMY BUTELKI NA AUTOMATACH. TAK JAK W FABRYKACJI RĘCZNYCH BUTELEK DLA PIWA, BYLIŚMY PRZODUJĄCĄ W TYM DZIALE FIRMA OD 70 LAT, TAKSAMO IDĄC ZA POSTĘPEM, JESTEŚMY NADAL PRZODUJĄCĄ FABRYKĄ BUTELEK MASZYNOWYCH. POLECAJĄC SIĘ NADAL ŁASKAWYM WZGLĘDOM SZ. KLIENTELI

POZOSTAJEMY Z POWAŻANIEM

ZARZĄD

Huty Szklanej „JABŁONNA” Sp. Akc.

Adres: ZARZĄD: WARSZAWA,
AL. UJAZDOWSKIE 22 m. 2. Tel. 226-01

Adres telegr.: WARSZAWA-JABŁONHUTA

CENA OGŁOSZEŃ: 1 str. Zł. 150.—; 1/2 str. Zł. 80.—; 1/3 str. Zł. 60.—; 1/4 str. Zł. 45.— Zastrzega się zmianę cen ogłoszeń.

Redaktor: W. Adam. — — — Wydawca: Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzplitej Polskiej.

Drukarnia i Litografia „JAN COTTY” w Warszawie, Kapucyńska 7.